

CLASS : 12th (Sr. Secondary)

Code No. 5605

Series : SS-April/2021

Roll No.

SET : C

संस्कृत

SANSKRIT

भाग – II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

ACADEMIC/OPEN

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 36 हैं।
  - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
  - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: –

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।
- (iii) श्रेष्ठाङ्गान् प्राप्तये सुवाच्यलेखोऽपेक्ष्यते।

अधस्तनप्रश्नानां लिखितोत्तरविकल्पेषु शुद्धविकल्पं चित्वा उत्तरपुस्तिकायां लिखत –

1. 'बालकः' पदे कः लिंगः ? 1
  - (i) पुल्लिङ्ग (ii) स्त्री
  - (iii) नपुंसक (iv) पुल्लिङ्गः
2. 'अहम्' पदे कः शब्दः ? 1
  - (i) अस्मद् (ii) युष्मद्
  - (iii) एतद् (iv) तद्

5605/(Set : C)/ II

P. T. O.

3. 'केन' पदे का विभक्ति ? 1
- (i) प्रथमा (ii) द्वितीया
- (iii) तृतीया (iv) चतुर्थी
4. 'गुरवे' पदे किं वचनम् ? 1
- (i) एक (ii) द्वि
- (iii) बहू (iv) बहु
5. किम् शब्दस्य पु०, प्र० वि० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (i) का (ii) किम्
- (iii) के (iv) कः
6. पठ् धातोः लोटलकार – म० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (i) पठः (ii) अपठः
- (iii) पठ् (iv) पठ
7. 'पश्यति' पदे कः धातुः ? 1
- (i) पश्य् (ii) पश्य
- (iii) दृश् (iv) दृश्

8. 'द्रक्ष्यति' पदे कः लकारः ?

1

(i) लट्

(ii) लोट्

(iii) लङ्

(iv) लृट्

9. 'अगच्छम्' पदे कः पुरुषः ?

1

(i) प्र० पु०

(ii) म० पु०

(iii) बहु पुरुष

(iv) उ० पु०

10. 'गच्छामि' पदे किं वचनम् ?

1

(i) बहू

(ii) बहु

(iii) द्वि

(iv) एक

11. 'तत् + धावतः' पदे किं सन्धिपदम् ?

1

(i) तद्धावतः

(ii) तदधावतः

(iii) तदाधावत

(iv) दाधावतः

12. 'कुर्वनेव' अत्र किं सन्धिच्छेदपदम् ?

1

(i) कुर्वन् + एव

(ii) कुर्वन् + एव

(iii) कर्वन् + एव

(iv) कुर्वन् + इव

13. 'विद्यार्थी' पदे सन्धेः नाम किम् ? 1
- (i) गुण (ii) यण्
(iii) वृद्धि (iv) दीर्घ
14. 'परितः' उपपदयोगे का विभक्तिः ? 1
- (i) प्रथमा (ii) द्वितीया
(iii) तृतीया (iv) चतुर्थी
15. 'ॐ नमः ..... ।' उचित पदेन वाक्यं पूरयत। 1
- (i) शिवम् (ii) शिवाय
(iii) शिखाय (iv) शिवायः
16. 'गृहं ..... वनम्।' उचित उपपदं योजयत। 1
- (i) परितः (ii) नमः
(iii) बहिः (iv) सह
17. 'कस्य' उपपदस्ययोगे पंचमी विभक्तिः ? 1
- (i) बहिः (ii) नमः
(iii) अलम् (iv) प्रति

18. 'करण कारके' का विभक्तिः प्रयुज्यते ? 1
- (i) प्रथमा (ii) द्वितीया
(iii) तृतीया (iv) चतुर्थी
19. 'तपः धनं यस्य सः' अत्र किं समस्तपदम् ? 1
- (i) तपंधनम् (ii) तपोधनः
(iii) तापधनः (iv) तपोधनायाः
20. 'महर्षिः' अत्र किं नाम समासः ? 1
- (i) कर्मधारय (ii) तत्पुरुषः
(iii) द्विगुः (iv) द्वन्द्वः
21. 'अविद्या' अत्र किं विग्रहपदम् ? 1
- (i) ना विद्या (ii) न विद्या
(iii) नौ विद्या (iv) न विदा
22. 'तीर्त्वा' पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (i) त्वा (ii) क्त्वा
(iii) क्त्वा (iv) कृत्वा

- 23.** 'गम् + क्त' संयोगे किं रूपम् ? 1
- (i) गच्छत् (ii) गतः
(iii) गातः (iv) गीतः
- 24.** 'दृष्ट्वा' पदे कः धातुः ? 1
- (i) दृश् (ii) दृस्
(iii) दृष् (iv) पश्य्
- 25.** 'अर्थो हि कन्या परकीय एव' अत्र किं नाम छन्दः ? 1
- (i) इन्द्रवज्रा (ii) अनुष्टुप्
(iii) अनुप्रास (iv) वंशस्थम्
- 26.** 'इन्द्रवज्रा छन्दसि' कति वर्णाः ? 1
- (i) एकादश (ii) द्वादश
(iii) दश (iv) नव
- 27.** 'अशुभम्' पदस्य विलोमपदं किम् ? 1
- (i) सुभम् (ii) शुभम्
(iii) शूभम् (iv) शुभम्

28. 'समस्तम्' पदस्य विलोमपदं किम् ?

1

(i) असमस्तम्

(ii) असमस्तम्

(iii) अमस्तम्

(iv) आसमस्तम्

29. 'विद्वान्' पदस्य विलोमपदं किम् ?

1

(i) मुर्खः

(ii) मुखः

(iii) भूर्खः

(iv) मूर्खः

30. 'मत्तिः' पदस्य पर्यायपदं किम् ?

1

(i) मृत्तिका

(ii) बुद्धिः

(iii) बुद्धिः

(iv) बूद्धिः

31. 'गात्रम्' पदस्य पर्यायपदं किम् ?

1

(i) शरिर

(ii) शरिरम्

(iii) शारीरम्

(iv) शरीरम्

32. 'तपोधनं कौत्सम्' अत्र विशेषणपदं किम् ? 1
- (i) तपः (ii) धनम्
(iii) कौत्सम् (iv) तपोधनम्
33. अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –
अस्ति यद्यपि सर्वत्र नीरं नीरज राजितम्।
रमते न मरालस्य मानसं मानसं विना।।
(क) 'विना' उपपदयोगे का विभक्ति श्लोके प्रयुक्ता अस्ति ? 1
(ख) सर्वत्र किं राजितम् अस्ति ? 1
34. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –
श्री नायारस्य दायित्वग्रहणस्य एकमासाभ्यन्तरे बहुदिनेभ्यः स्थगितानां विविध समस्यानामपि समाधानं जातम्।
(क) समाधानं कासां जातम् ? 1
(ख) 'श्री नायारस्य' इति पदे किं वचनम् ? 1
35. रेखांकितपदम् आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत –
(क) कौत्सः वरतन्तोः शिष्य आसीत्। 1
(ख) रमते न मरालस्य मानसं मानसं विना। 1
36. उचित पदेन वाक्यं पूरयत –
(क) दो स्वरों के विकार युक्त मेल को ..... कहते हैं। 1
(ख) जिस समस्त पद में दूसरा पद प्रधान हो, उसे ..... कहते हैं। 1